

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12Ps/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822201919
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2022:3822201919.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom v právnej veci navrhovateľky: M. A., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX U. nad G., v konaní o rozšírenie obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u K. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX U. nad G., zastúpený procesným opatrovníkom, P. A., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX U. nad G., za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 8Ps/1/2012-38 zo dňa 2.8.2012, tak, že obmedzuje spôsobilosť na právne úkony u K. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX, tak, že nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať, spísať závet, preberať dôchodok, resp. iné dávky, či finančnú hotovosť, hospodáriť s akoukoľvek hotovosťou, uzatvárať akékoľvek zmluvy, byť ručiteľom iným osobám, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti a samostatne vystupovať pred súdmi, notárskymi úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi štátu, orgánmi verejnej správy a finančnými inštitúciami, vrátane nebankových subjektov.

Oprávnením aj povinnosťou opatrovníka je starať sa o opatrovaného, o jeho hnutelný a nehnuteľný majetok, preberať za neho dôchodok, resp. iné dávky a finančnú hotovosť, zastupovať ho pred súdmi, notárskymi úradmi, orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi štátu a verejnej správy, peňažnými ústavami, vrátane nebankových subjektov a rozhodovať o jeho zdravotnej a sociálnej starostlivosti tak, aby neutrpel žiadnu ujmu na svojich právach.

Úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

Ostatné právne úkony bude opatrovaný, K. A., nar. XX.X.XXXX, vykonávať sám.

Opatrovníkovi u k l a d á povinnosť dvakrát do roka, vždy do 15.1. a 15.7. každého kalendárneho roka, podávať súdu písomnú správu o svojej činnosti a o hospodárení s majetkom K. A., nar. XX.X.XXXX.

II. V ostatnej časti výrokov zostáva rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 8Ps/1/2012-38 zo dňa 2.8.2012, nezmenený.

III. Štátu náhradu trov proti účastníkom konania n e p r i z n á v a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka podaným návrhom žiadala, aby súd obmedzil v širšom rozsahu než doposiaľ, spôsobilosť na právne úkony u jej syna, K. A., bez bližšej špecifikácie tohto obmedzenia. V návrhu uviedla, že je podľa nej v súčasnej dobe jej syn už odkázaný na sociálnu starostlivosť. Žijú na tej istej adrese, pritom jej syn si začal domov vodiť kamarátov, ktorých poznal na psychiatrii, s ktorými bol v minulosti umiestnený. Týmto poskytuje u nich bývanie, pričom on ani a jeho kamaráti za bývanie neplatia, naopak v mieste bydliska spôsobujú aj škodu. Syn jej dokonca vzal kľúče a nemôže sa pred ním ani zamknúť a to ani v miestnosti, kde ona spáva. Syn od nej neustále žiada peniaze alebo bankomatovú kartu, aby sa mohol k peniazom dostať, viackrát si musela meniť aj heslo na karte alebo žiadať banku o novú kartu. Stalo sa tiež, že v noci chodil po izbe a šomral, či ju má alebo nemá zabiť, s tým, že potom si dal sám otázku, kto mu dá potom peniaze. Nevie povedať, či by to v skutočnosti aj dokázal jej syn spraviť, alebo jej chce nahnať len strach. V mieste bydliska ju nerešpektuje, robí si v podstate čo chce. Aby sa mohol dostať k svojim potrebám, dal do záložne aj svoj mobil. Takisto jej vzal televízor a tento zobral tiež do záložne. V minulosti bývala v spoločnej domácnosti aj so synom P., ktorý však u nich teraz nebýva, radšej odišiel do jednoizbového bytu aj s manželkou a trojmesačným dieťaťom a to len z dôvodu, aby mali väčší kľud, ako u nich. Jej syn takisto nevie účelne narábať s energiami. Vzhľadom na jeho zdravotný stav mala záujem svojho syna umiestniť do nemocnice, no nechceli ho tam vziať a psychiater jej dal telefónne číslo do zariadenia v Hronovciach, kde si podala aj žiadosť o umiestnenie svojho syna, zatiaľ však žiadnu odpoveď nedostala. Z celej situácie je už zúfalá, nikto jej nevie pomôcť a jej syn sám niekam do ústavu z vlastnej vôle nepôjde.

2. V priebehu konania, uznesením, č.k. 12P/3/2022-23, zo dňa 2.6.2022, ustanovil súd posudzovanému v konaní procesného opatrovníka, v osobe jeho brata, P. A., nar. X.XX.XXXX, ktorý sa v priebehu konania k návrhu svojej matky, po vykonanom dokazovaní, v celom rozsahu pripojil.

3. Podaním, zo dňa 27.5.2022, vstúpila do konania, v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), Okresná prokuratúra Prievidza.

4. Z vykonaného dokazovania, vypočutím navrhovateľky, procesného opatrovníka a zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza, ako i posudzovaného v NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach, a oboznámením sa s obsahom spisu, osobitne správou MUDr. Vičanovej zo dňa 7.6.2022 (č.l. 26), lekárskou správou MUDr. Borzoviča zo dňa 6.6.2022 (č.l. 27), znaleckým posudkom súdom ustanovenej znalkyne MUDr. Márie Majzlanovej č. 50/2022 (č.l. 42), uznesením Okresného súdu Prievidza sp.zn. 2Tp/49/2022 č.l. 44, zápisnicou o výsluchu obvineného v trestnom konaní (posudzovaný) č.l. 47, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

5. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza, č.k. 8Ps/1/2012-38, zo dňa 2.8.2012, už bol posudzovaný obmedzený v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý nakladať s nehnuteľným majetkom, preberať dôchodok, uzatvárať úverové zmluvy, pôžičky, nakupovať tovar na splátky, byť ručiteľom iným osobám. Vyššie uvedeným rozhodnutím súd ustanovil za opatrovníka posudzovanému M. A., jeho matku, ktorej súčasne vymedzil práva a povinnosti vo vzťahu k funkcii opatrovníka voči synovi K. tak, že je oprávnená a povinná starať sa o jeho nehnuteľný majetok, preberať za neho dôchodok, z ktorého zabezpečí splácanie jeho úverov, platieb súvisiacich s bývaním (poistenie nehnuteľnosti, splátky SIPO, splátky za energie a ostatné pravidelné platby), zastupovať ho pred peňažnými, finančnými ústavmi, nebankovými subjektmi, nakupovať za neho tovar na splátky. Súd takisto uložil opatrovníčke povinnosť raz ročne, najneskôr do 15.1 nasledujúceho kalendárneho roku podávať písomnú správu o hospodárení s majetkom K. A.. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.9.2012.

6. Z odôvodnenia vyššie uvedeného rozhodnutia mal súd zistené, že z vypracovaného znaleckého posudku vo veci vyplýva, že K. A. trpí nevyliciteľnou duševnou chorobou, schizofréniou a druhotným alkoholizmom pri tejto chorobe. K svojmu ochoreniu nie je dostatočne kritický, má sklony manipulovať liečebný režim. Následkom osobnostných zmien a druhotného alkoholizmu je zvýšene ovplyvniteľný a manipulovateľný inými osobami k finančným úkonom, ktoré môžu viesť k jeho finančnému bankrotu. Podľa záveru znaleckého posudku sú u neho dané podmienky pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vo finančných záležitostiach a pri nakladaní s nehnuteľnosťami. V čase rozhodovania súdu bol K. poberateľom invalidného dôchodku v sume 450 eur mesačne a mal úver, ktorý mal splácať 25 rokov.

7. Návrhom, zo dňa 29.7.2016, sa matka posudzovaného domáhala, aby súd rozšíril u jej syna K. obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony z dôvodu, že sa zhoršil zdravotný stav jej syna a tento je

nezvládateľný. Konanie sa viedlo na tunajšom súde pod sp.zn. 18Ps/5/2016, pričom z dôvodu späťvzatia návrhu, zo dňa 18.11.2016, súd konanie uznesením, zo dňa 9.12.2016, v súlade s ustanovením § 29 CMP, zastavil.

8. Dňa 19.1.2021 si posudzovaný K. A. podal na tunajší súd, prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, návrh na navrátenie spôsobilosti na právne úkony. Potom, ako si súd vyžiadal k veci vyjadrenie psychiatra MUDr. Borzoviča a z jeho správy zo dňa 3.2.2021 vyplynulo, že navrhovateľ má vážne psychické problémy, bol predmetný návrh, dňa 11.2.2021, vzatý späť, z dôvodu ktorého súd uznesením, č.k. 15Ps/1/2021-26, zo dňa 16.2.2021, konanie v súlade s ustanovením § 29 CMP, zastavil.

9. Zo správy MUDr. Borzoviča, zo dňa 3.2.2021 (spis sp. zn. 15Ps/1/2021), vyplýva, že posudzovaný je u neho v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti, pre paranoidnú schizofréniu bol opakovane hospitalizovaný minimálne 7-krát pre akútny stav, pričom posledná hospitalizácia na psychiatrickom oddelení bola v roku 2019, kedy bol privezený RZP v doprovide polície pre agresivitu. Prakticky vo všetkých prepúšťacích správach ako druhá diagnóza sa uvádza škodlivé užívanie alkoholu. Jeho hlavné ochorenie má už aj následky ťažkého defektu osobnosti, čo je napísané aj v prepúšťacích správach z hospitalizácie. Pacient žije s matkou, ktorá sa prakticky o neho stará, nie je samostatný. Z uvedeného vyplýva, že u menovaného sú popisované závažné poškodenia psychické, osobnostné a so škodlivým užívaním alkoholu, čo on v niektorých prípadoch popiera v rámci simplexnej interpretácie. Vysoké riziko vzniku recidív, poruchy správania, a škodlivé užívanie alkoholu prognosticky nedávajú garanciu, aby napríklad aj manipuloval so svojim invalidným dôchodkom. Na základe toho nie je predpoklad vrátenia spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného.

10. Z vykonaného dokazovania, vypočítaním matky posudzovaného, brata posudzovaného a lustráciou v REGO a v sociálnej poisťovni, mal súd zistené, že posudzovaný žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou na adrese C. XXX, v mieste ich bydliska žil ešte nedávno brat posudzovaného, ktorý sa odsťahoval do malého bytu v Prievidzi, len kvôli tomu, aby mal so svojou manželkou a ich maloletým dieťaťom kľud. Navrhovateľka je v súčasnej dobe poberateľkou starobného dôchodku vo výške 374 eur mesačne a posudzovaný je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 312,30 eur mesačne.

11. Zo správy MUDr. Kataríny Vičanovej s.r.o., všeobecný lekár, zo dňa 7.6.2022, mal súd okrem iného zistené, že posudzovaný má diagnostikovanú paranoidnú schizofréniu, kvôli ktorej je dispenzarizovaný u psychiatra, MUDr. Borzoviča a má ordinovanú depotnú injekčnú liečbu jedenkrát mesačne. V jej ambulancii mal urobenú dňa 15.11.2021 preventívnu prehliadku, kedy bolo u neho psychické ochorenie stabilizované na liečbe.

12. Z lekárskej správy MUDr. Tibora Borzoviča, psychiatra, zo dňa 6.6.2022, (č.l. 27), mal súd zistené, že posudzovaný je stále v ich dispenzarnej starostlivosti od roku 2005, opakovane bol hospitalizovaný, diagnosticky prepustený s diagnózou paranoidná schizofrénia s opakovanými vzplanutiami ochorenia, vrátane škodlivého užívania alkoholu. Menovaný nepravidelne chodí na injekčnú liečbu, naposledy bol na nej v apríli. Referencie od matky sú opakovane také, že spolunažívanie s ním nezvláda a podľa jej želaní najlepšie by bolo u jej syna celoživotné ústavné umiestnenie.

13. Zo zápisnice o výsluchu posudzovaného, dňa 22.6.2022, v NsP Prievidza, so sídlom v Bojniciach, kde bol v tom čase menovaný umiestnený, okrem iného vyplynulo, že posudzovaný bol schopný výsluchu a na otázky sudcu spontánne reagoval. Na otázku, či si uvedomuje, kvôli čomu je práve v nemocnici, uviedol, že áno, že je „zbavený na právne úkony“, s tým, že jeho matka disponuje v jeho mene s financiami, čo chcel zrušiť, aby mohol sám o všetkom rozhodovať. Na otázku sudcu, či sa cíti byť zdravý, uviedol, že nie úplne, ale aj áno. K okolnostiam, za ktorými sa ocitol v nemocnici, uviedol nejednoznačne, že sa tak stalo náhodou, pri manipulácii s mobilným telefónom, keď on sám nechtiac vytočil číslo 112. Poprel, že by užíval drogy, s tým, že užíva len alkohol a denne vyfajčí 1 krabičku cigariet. Uviedol tiež, že by v živote neublížil svojej mame.

14. Zo záveru znaleckého posudku súdom ustanovenej znalkyne, MUDr. Márie Majzlanovej, znalkyne z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, č. 50/2022, zo dňa 31.8.2022, vyplýva, že z psychiatrického hľadiska posudzovaný v súčasnosti trpí psychickou poruchou - Paranoidnou schizofréniou s prejavmi postpsychotického defektu osobnosti v koincidencii so symptomatickým abúsom alkoholu, s prejavmi deprivácie a degradácie osobnosti. Ide o ochorenie trvalého a nezvratného

charakteru. Postpsychotická defektualizácia osobnosti u neho znamená pretrvávajúce zmeny v podobe narušeného sociálneho fungovania, narušených sociálne úsudkových schopností, viaznuceho vyhodnocovania a vhladu na bežné sociálne situácie, zníženej schopnosti nadväzovania a udržiavania kvalitných sociálnych interakcií, zníženého testovania reality (zníženie posudzovania objektívnej reality), málo pružného myslenia, nereálneho plánovania, celkovo zníženej výkonnosti a emočnej reaktivity, zvýšenej ovplyvniteľnosti a manipulovateľnosti, vzťahovačnosti, zníženej frustračnej tolerancii (odolnosti voči bežnej záťaži), zvýšenej konfliktnosti a redukovanej záujmovej sféry. Prognóza ochorenia podľa doterajšieho priebehu u posudzovaného je skôr nepriaznivá a defekt osobnosti znamená vyčerpanie osobnostných mechanizmov voči bežnej záťaži. Náhľad na psychické ochorenie je u posudzovaného len formálny, bez dostatočnej kritickosti a schopnosti posúdenia konzekvencií choroby. Nie je schopný dostatočnej anticipácie (predvídania) poškodzovania si svojho zdravia pri porušovaní liečebného režimu. Prítomné je vynechávanie až neužívanie liečby a neochota užívať liečbu, čo v kombinácii so zneužívaním alkoholu a mimo zdravotného a sociálneho dohľadu predurčuje nepriaznivý priebeh ochorenia u posudzovaného s opakovanými stavmi vyžadujúcimi neodkladnú zdravotnú intervenciu pre nebezpečenstvo z premeškania (ohrozenia seba i okolia). Uvedený stav odôvodňuje u posudzovaného zmenu, resp. rozšírenia obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony. Opakovane u posudzovaného dochádza k stavom dekompenzácie ochorenia s poruchami správania a s potrebou neodkladnej hospitalizácie, pričom tieto nepriaznivé stavy sú podmienené i nedodržiavaním liečebného režimu pri nedostatočnom náhľade na závažnosť jeho ochorenia a tiež zneužívaním alkoholu. U posudzovaného došlo skôr k zhoršeniu psychického stavu vo význame prehĺbenia postpsychotického defektu osobnosti a dochádza u neho tiež k dekompenzáciám ochorenia s poruchami správania (naposledy s trestnoprávnymi dôsledkami - vzatím do väzby pre spáchanie skutku nebezpečného vyhrážania sa blízkej osobe - matke). Vzhľadom na doterajší priebeh psychického ochorenia u posudzovaného (s častými dekompenzáciami), nedostatočný náhľad na závažnosť ochorenia a sprievodný abúzus alkoholu, je v podmienkach bez zdravotného a sociálneho dohľadu prognóza vývoja psychického stavu posudzovaného skôr nepriaznivá smerom k ďalšiemu prehĺbovaniu postpsychotického defektu osobnosti s následkom zhoršujúcej sa sociability. Menovaný nie je schopný chápať súdne rozhodnutie v predmetnej veci vo význame ochrany jeho osoby.

15. Súdom ustanovená znalkyňa na pojednávaní v celom rozsahu zotrvala na záveroch svojho písomne podaného znaleckého posudku. Uviedla, že posudzovaný i naďalej užíva alkohol, čo nie je vhodné k jeho diagnóze. Správa sa nespoľahlivo, potuluje sa, je nevypočítateľný, nerešpektuje rodinných príslušníkov, dobre mienené rady a stará sa len o svoje základné pudové potreby. Nie je schopný hospodáriť s peniazmi, nedodržiava liečebný režim. Spolunažívanie s mamou je problematické, pretože ju nerešpektuje. Jeho postoje sú naivné, nezodpovedné a mohlo by to dôjsť až k jeho bezdomovectvu, keďže sa pohybuje v nevhodnej spoločnosti. Kvôli požívaniu alkoholu zo strany posudzovaného navrhla u neho nedisponovať so žiadnymi peňažnými prostriedkami, pretože aj minimálnu sumu tento použil na alkohol.

16. Uznesením, sp.zn. 2Tp/49/2022, zo dňa 29.7.2022, tunajší súd vzal posudzovaného podľa § 72 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, z dôvodu uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, sudcom pre prípravné konanie, do väzby, pričom posudzovaný je stíhaný za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b/ Trestného zákona v spojení s § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, ktorého zločinu sa dopustil na tom skutkovom základe, že opakovane, v dňoch 12.3.2022, 26.3.2022 a 26.4.2022, v čase, keď bol pod vplyvom alkoholu, sa vyhrážal svojej hmotnoprávnej opatrovníčke, že ak mu nedá peniaze, tak ju zabije, pričom svojím konaním nespôsobil svojej matke zranenia, ktoré by narušili jej obvyklý spôsob života a vyžiadali by si lekárske ošetrenie.

17. Do zápisnice o výsluchu obvineného K. A., napísanej na Okresnom súde Prievidza, dňa 29.7.2022, posudzovaný okrem iného uviedol, že na predmetné skutky sa pamätá, a to preto, že k 12. a k 26. dňu v mesiaci mu chodia peniaze, dôchodok, slovenský a český, a vtedy by mu matka mala dať nejaké peniaze. Niekedy mu ich dá a niekedy nie. V týchto troch prípadoch priznáva, že jej povedal, že ju zabije, nemyslel to však vážne, priznáva, že mal trochu vypité. Je pravda, že by mal brať aj predpísané lieky, tieto však neberie, pravidelne chodí na injekciu k MUDr. Borzovičovi. V čase, keď sa dopustil predmetných skutkov, žiadne lieky nebral. Je pravdou, že od 20.5.2022 do 23.6.2022 bol hospitalizovaný v nemocnici, bolo to potom, čo prišla po neho na autobusovú stanicu v Prievidzi sanitka. Je pravda, že s matkou bývajú v dvoch domoch na jednom pozemku v C.. Matka ho už nechce púšťať do domu, kde býva, možno kvôli tomu, čo sa medzi nimi deje. Je pravda, že 20.7.2022, keď mal vypité, sa matky spýtal, či si už vykopala

hrob, určite to však vážne nemyslel. K tým vyhrážkam došlo preto, že mu matka nedala žiadne peniaze, hoci mu ich dať mala.

18. Navrhovateľka na pojednávaní na podanom návrhu v celom rozsahu zotrvala. Uviedla tiež, že voči znaleckému posudku nemá žiadne výhrady, s týmto sa stotožňuje. Syn potrebuje mať stálu starostlivosť a ona ju nevláda. Nechce užívať ani lieky tak ako by mal, len na injekcie chodí pravidelne. So synom sa nedá jednoducho komunikovať. Do miesta ich bydliska vodi rôznych neprispôsobivých ľudí, ktorí im robia navyše aj škodu. Tiež hráva vo zvýšenej miere automaty. Aj keď jej syn užije lieky, nie je to veľmi poznať, z dôvodu, že súčasne užíva aj alkohol, ktorý ho ovplyvňuje a pod jeho vplyvom sa správa inak, ako keď ho neužíva. Posudzovaný musí mať však alkohol vždy pri sebe. Ju nerešpektuje, nevie si s ním dať rady. Zvykne jej zobrať aj platobnú kartu, často musí meniť PIN kódy, ktoré si musí písať na papier. Keď sa k jej karte dostane a zistí aj PIN kód, všetky peniaze dokáže v podstate obratom minúť. Kvôli nemu ako rodina majú nedostatok peňazí. Takisto za syna musí uhrádzať rôzne dlhy. Bez pomoci syna P. celú situáciu nevládla.

19. Procesný opatrovník na pojednávaní okrem iného uviedol, že s podaným návrhom súhlasí. Takisto nemá žiadne výhrady voči znaleckému posudku. Potvrdil, že jeho brat sa nevie sám o seba postarať. Nepozná hodnotu peňazí. Tieto každý deň pýta s krikom a vyhrážkami. Keď mu dáte k dispozícii kartu, niekedy veľa peňazí neminie, niekedy všetko. Za pol dňa dokáže minúť celý svoj dôchodok. Má kamarátov, s ktorými sa spoznal na psychiatrii. S týmito býva a títo ho využívajú, pretože je nimi ovplyvniteľný. Jeho brat nemôže sám existovať. Nedokáže sa o seba sám postarať a mama si s ním sama rady dať nevie. Oženil sa, má aj malé dieťa, odišli však bývať do Prievidze, pretože v mieste dovtedajšieho bydliska sa s jeho bratom existovať nedalo. Aj jeho manželka sa jeho brata bála. Tento nie že by bol agresívny, len si stále pýtal peniaze. Požíva alkohol a lieky neužíva. Podľa jeho názoru by jeho brat mal byť niekde umiestnený. Tento však nechápe, že mu chcú pomôcť. Ešte pred 5 rokmi bol na tom jeho brat lepšie. Zvykol si dať tabletku na spanie a prespal potom celý deň. Nebol aktívny ako jej tomu teraz. Lieky riadne neužíva a pije alkohol. Stále by niekam chodil a niečo riešil. Aj keď peniaze práve nemá. Chce, aby bol jeho brat umiestnený v nejakom sociálnom zariadení, kde by sa o neho postarali.

20. Zástupca Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávaní okrem iného uviedol, že po vykonanom dokazovaní je zrejmé, že zdravotný stav posudzovaného sa od roku 2012 významne zhoršil. Pôvodné obmedzenie v spôsobilosti na právne úkony u neho je už nepostačujúce na ochranu jeho osobnostných a majetkových práv a preto navrhujú, aby súd zmenil rozsudok sp.zn. 8Ps/1/2012 v časti obmedzenia posudzovaného na právne úkony tak, že posudzovaný nebude spôsobilý a bude obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu ako to navrhla znalkyňa v znaleckom posudku.

21. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov, či jedov, je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

22. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

23. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

24. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa §§ 272 až 277 CMP. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť na právne úkony obmedzil, a ustanoví obmedzenému na právne úkony opatrovníka.

25. Súd po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, návrhu opatrovníka posudzovaného vyhovel, a teda rozšíril u posudzovaného rozsah jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. V konaní bolo jednoznačne preukázané nielen pripojenými lekáorskými správami, výpoveďou navrhovateľky a procesného opatrovníka posudzovaného, predovšetkým však zo záveru znaleckého posudku súdom ustanovenej znalkyne, že psychické ochorenie u posudzovaného

progreduje, je trvalého charakteru, pričom od roku 2012, kedy došlo prvýkrát k jeho obmedzeniu v spôsobilosti na právne úkony, sa zdravotné problémy u posudzovaného ešte zhoršili, čo je podmienené predovšetkým tým, že posudzovaný nedodržiava liečebný režim, neužíva lieky a na injekcie tiež nie vždy chodí. Z týchto dôvodov sa stal viac nevyspytateľný, agresívny, neprispôsobivý, sú u neho takisto zrejme pretrvávajúce zmeny v podobe narušeného sociálneho fungovania, narušených sociálnych úsudkových schopností, viaznuceho vyhodnocovania a náhľadu na bežné sociálne situácie, zníženého testovania reality, málo pružného myslenia, nereálneho plánovania, celkovo zníženej výkonnosti a emočnej reaktivity. Kvalita jeho života je z dôvodu nedodržiavania liečby v súčasnosti podstatne znížená, náhľad na psychické ochorenie je u neho len formálny, bez dostatočnej sebareflexie, kritickosti a schopnosti posúdenia konkvencií choroby. Nie je schopný dostatočného predvídania poškodzovania svojho zdravia pri porušovaní liečebného režimu, ako i včasného rozpoznania príznakov zhoršovania psychického ochorenia a vyhľadania odbornej pomoci. Nie je už v súčasnosti schopný, a to v podstatnej miere, obstarávať si svoje záležitosti a v podstatnej miere nie je schopný ovládať ani svoje konanie. Nie je spôsobilý samostatne rozhodovať o potrebe sociálnej a zdravotnej starostlivosti, vrátane hospitalizácie. Jeho vôľové - konatívne funkcie sú oslabené, nevykonné. Samostatného vykonávania komplexných aktivít (napríklad vybavovanie na úradoch, návšteva lekára, správne užívanie liekov, hospodárenie s financiami a majetkom) nie je schopný. Uvedený stav u posudzovaného je podľa názoru znalkyne trvalý, s predpokladom ďalšieho jeho zhoršovania. Posudzovaný už nie je schopný náležite vnímať, komunikovať a postarať sa riadne sám o seba. Je nevyhnutné, aby v súčasnosti už o takmer všetkých jeho záležitostiach konala a rozhodovala iná osoba, preto v súlade s odporúčením znalkyne súd zmenil rozsudok tunajšieho súdu, č.k. 8Ps/1/2012-38, zo dňa 2.8.2012 a obmedzil K. v spôsobilosti na právne úkony v širšom rozsahu, ktorý rozsah vymedzil vo výrokovej časti I. rozsudku. Menovaný nie je schopný predovšetkým nakladať so svojím majetkom, uzatvárať a posudzovať akékoľvek úkony, hospodáriť s peniazmi ani v minimálnej sume, samostatne vystupovať pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej správy a rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Z dôvodu prítomného defektu osobnosti, nedostatočného náhľadu na psychické ochorenie, porušovanie liečebného režimu a aj vzhľadom na doterajší priebeh ochorenia, s častými dekompenzáciami, je u posudzovaného v podmienkach bez zdravotného a sociálneho dohľadu prítomné vysoké riziko opakovaného zhoršovania ochorenia, kedy je jeho konanie chorobne motivované, nevypočítateľné, správanie konfliktné, neprispôsobivé, s možným ohrozením seba i okolia, pričom tento stav si už zrejme bude vyžadovať hospitalizáciu a dlhodobé preliečenie posudzovaného. Zistenia znalkyne v konaní namietané neboli a ani súd nemal žiadne pochybnosti o opodstatnenosti potreby širšieho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného, a to v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia.

26. Všetky právne úkony, okrem právnych úkonov vymedzených vo výroku I. tohto rozhodnutia, je spôsobilý posudzovaný vykonávať sám.

27. V súlade s 274 ods. 2 CMP, z dôvodu rozšírenia obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného, súd zároveň vymedzil iný, širší rozsah práv a povinností opatrovníkovi, ktorý rozsah zodpovedá rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony u posudzovaného.

28. V súlade s aktuálnym znením § 93 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v platnom znení, súd uložil opatrovníkovi posudzovaného povinnosť dvakrát ročne podávať súdu správy o svojej činnosti a o hospodárení s majetkom opatrovanca.

29. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

30. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát. Keďže štátu vznikli trovy konania zaplatením odmeny a výdavkov, v súvislosti so znaleckým dokazovaním a v danom prípade nešlo o zjavne bezdôvodný návrh na začatie konania, súd rozhodol o náhrade trov štátu tak, že štátu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie, v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v štyroch vyhotoveniach (§ 357 písm. d/ Civilného sporového poriadku v spojení s § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis) označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).